

Rørskovens rovfugl

Rørhøgen ses ofte svæve lavt over rørskoven fra tidligt forår til sent efterår. Den yngler hvert år i Tryggelev Nor. De første par uger efter at æggene er klækket, er det alene hannen, der sørger for mad til familien. Når han efter vellykket jagt vender tilbage til reden, kan man opleve hunnen flyve ham i møde og modtage byttet i luften. Det er en flot flyveopvisning.

Tryggelev Nor, Nørreballe Nor og Salme Nor

De tre lagunesøer ligger i et område på 170 hektar, som ejes af Fugleværnsfonden. Foruden lagunerne er her rørskov, strandeng, overdrev og krat. Tryggelev Nor er i dag et af de mest fuglerige vådområder i Danmark.

Nyd fuglene fra stierne

I Tryggelev Nor skal fuglene have fred og ro. Færdsel er derfor kun tilladt på stier og veje, der er markeret på kortet. Dit kæledyr er velkommen i reservatet, men skal holdes i snor.

Kørselsvejledning

Nørreballe Nor nås via Humble og Hesselbjerg. Følg skiltene. Tryggelev Nor og Salme Nor nås ved at køre til Nordenbro og følge skiltene mod Vesteregn.

Adresser:

Stenbækvej 6, 5932 Humble

Østersøvej 12, 5932 Humble

Nørreballevej 4, 5932 Humble.

N: 6072909 E:606804 (UTM32 ETR89).

Velkommen til Naturreservatet Tryggelev Nor Sydlangeland

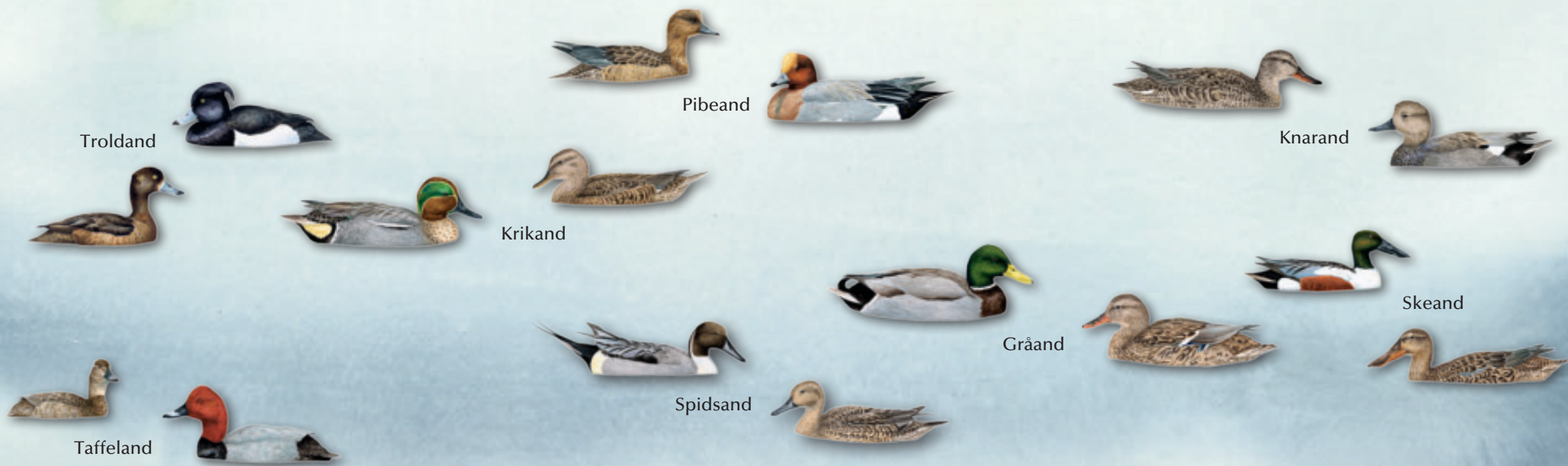

Tekst: Allan Cuddio Nielsen · Tegninger: Jens Overgaard Christensen · Tryk: Narayana Press, Gylling · 2018

Fugleværnsfonden

Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Tlf. 3328 3839, E-mail: fvf@dof.dk
www.fugleværnsfonden.dk

Forår og sommer – små dunklumper på stylteben

Fra slutningen af marts kan man opleve et stort træk af ederfugle langs kysten. Ofte stryger flokke tæt forbi land, på vej til yngleområderne i Østersøen. På engene er vadefuglene i fuld gang med parringsspillet. Viben demonstrerer regelmæssigt sine evner som luftakrobat, mens rødbenet går lidt mere forsigtigt til værks: ofte ses den i bølgeflugt over engene, mens den synger sin rytmiske sang. Resultat af deres anstrengelser kan man se i juni, når forældrene har travlt med at holde styr på deres afkom, som mest af alt ligner små dunklumper på lange stylteben. Ungerne finder selv deres føde, men med jævne mellemrum skal de lige et smut forbi de voksne fugle for at få varmen under de beskyttende vinger.

Efterår og vinter – trækfugle og ænder i tusindvis

I løbet af efteråret forlader de fleste vadefugle Tryggelev Nor. I stedet overtager ænder reservatet. Mange arter raster i kortere eller længere tid i noret. De almindeligste er grå-, knar-, pibe-, krik-, trold-, spids-, og taffeland. Om aftenen flyver troldænderne ud på havet for dykke efter snegle og muslinger. Dagen i noret går med at hvile eller pudse sig. Taffelænderne er derimod mere aktive om dagen. De lever mest af planteføde, som er nemmest at finde i dagslys. Om vinteren raster et stort antal blyshøns i noret, hvis det er isfrit. På engene omkring noret kan man ofte se flokke af græssende sangsvaner.

Fiskeørn

Styrtdykker fra stor højde

Hvert år i september til oktober passerer et stort fugletræk over Langelands sydspids. Musvåger, spurvehøge og rørhøge ses ofte trække forbi Tryggelev Nor, og hvert år i september kan man også nyde synet af fiskeørnen, der styrtdykker mod vandfladen i håb om en friskfanget fisk.

Gule engmyrer

De underjordiske slaver

På engene omkring Tryggelev Nor ses nogle 20-40 cm høje tuer. Her bor den gule engmyre. Myrerne holder bladlus som en slags husdyr i deres underjordiske systemer. Bladlusene suger saft af tuens planterødder og udskiller en sød saft, honningdug, som er en vigtig fødekilde for myrerne. Af og til "slagter" myrerne nogle af bladlusene til myrelaverne, da disse kræver en god og proteinrig kost.

Rævefrit område

I Nørreballe Nor ligger tre kunstige øer, som er skabt for at ynglefugle kan være i fred for ræve og andre rovdyr. Her yngler blandt andet de smukke klyder.

Klyde med unger

Skægmejsen par

Smukt moustache

I rørskovene ved Tryggelev Nor lever en stor bestand af den smukke fugl skægmejsen. Hannen er særlig flot med sit blå hoved og lange kineserskæg. Skæggets længde signalerer hannens dominans i forhold til andre hanner, og hunner foretrækker hanner med langt skæg.

Rørdrummen

Et tågehorn i rørskoven

En af Tryggelev Nors sjældne ynglefugle er rørdrummen. Det er en sky fugl, som kan være svær at opdage, da den er en mester i camouflagen. Til gengæld er dens karakteristiske pauken ikke til at tage fejl af: en dyb, hul lyd, der lyder som et tågehorn, eller når man blæser over åbningen på en vinflaske.

Gråstrubet lappedykker

Mystiske grisehyl fra rørskoven

I de tre nor kan man om foråret opleve lappedykkernes parringspil. Især den gråstrubede lappedykker påkalder sig opmærksomhed. Dens stemme lyder allermest som en gris, der bliver slagtet.

